«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ϛ΄ 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ΄. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1934 | Ἀριθ. 1150

ΜΗ ΣΠΕΥΔΗΣ!

Πόσα κακὰ παθαίνομεν ἀπὸ τὰς παραφοράς μας! Καὶ πόσαις φοραῖς μετενοήσαμεν πικρῶς διὰ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐξέφυγαν ἐπάνω εἰς τὸν θυμόν μας καὶ τὴν ἀγανάκτησίν μας! Ἀλλὰ καὶ πόσαις φοραῖς ἐχάσαμεν τὸ δίκαιόν μας, μόνον καὶ μόνον διότι ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον τὸ ὑπερησπίσαμεν, ἦτο βάρβαρος, ἀπότομος, ὑβριστικός! Ἀκριβῶς δι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ Σολομῶν, ποὺ ἐχρημάτισε μάρτυς καὶ κριτὴς πολλῶν τοιούτων περιστάσεων, φωτιζόμενος καὶ ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μᾶς δίδει μίαν πολύτιμον συμβουλήν. «Μὴ πρόσπιπτε, λέγει, εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ᾽ ἐσχάτων· ἡνίκα ἄν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος»(Παροιμ. κε΄ 8). Μὲ ἄλλας λέξεις ὁ σοφὸς τοῦ Ἰσραὴλ βασιλεὺς μᾶς προτρέπει νὰ μὴ εἴμεθα ἐπιρρεπεῖς εἰς τὰς φιλονεικίας. Διότι, ἐὰν ἀφήσωμεν τὸν ἑαυτόν μας νὰ καταλαμβάνεται ἀμέσως ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῆς παραφορᾶς καὶ νὰ ἐνεργῇ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς, ὡρισμένως θὰ μετανοήσωμεν ὕστερον. Καὶ ἐνδέχεται νὰ παρεκτραπῶμεν εἰς ὑπερβολὰς καὶ ἀπρεπείας, διὰ τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι μας θὰ μᾶς κατακρίνουν καὶ θὰ μᾶς ἀποκηρύξουν.

«Μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως». Ἔχει ὑπ᾽ ὄψει του ὁ Σολομῶν τὸ πρῶτον βίαιον κίνημα, τὸ ὁποῖον ἀναστατώνει τὸ ἐσωτερικόν μας καὶ μᾶς ὠθεῖ νὰ ὁμιλήσωμεν ἢ νὰ ἐνεργήσωμεν προτοῦ ἀντιληφθῶμεν καλὰ—καλὰ περὶ τίνος πρόκειται. Στάσου, λέγει, ὁ σοφὸς ἡγεμών. Μὴ σπεύδῃς. Σκέψου ὀλίγον. Προσπάθησε νὰ ἐμβαθύνῃς εἰς τὰ πράγματα καὶ μετὰ ὥριμον κρίσιν κάμε ὅ,τι ἐνδείκνυται νὰ κάμῃς. Ἐὰν σπεύσῃς καὶ ὑπὸ τὴν ὤθησιν τῆς πρώτης ὁρμῆς ὁμιλήσῃς ἢ ἐνεργήσῃς, ἀσφαλῶς θὰ προσπέσῃς εἰς μάχην. Ἡ συζήτησίς σου δὲν θὰ εἶνε ψύχραιμος. Οἱ λόγοι δὲν θὰ εἶνε ἐσκεμμένοι. Αἱ ἐνέργειαί σου δὲν θὰ εἶνε μετρημέναι. Καὶ ἀσφαλῶς ἀντὶ νὰ συζητῇς, θὰ φιλονεικῇς· ἀντὶ νὰ ὑπερασπίζῃς τὸ δίκαιόν σου, θὰ ἐκτρέπεσαι εἰς ἀδικίας, διότι ἴσως θὰ ὑβρίζῃς, θὰ ἀσχημονῇς, θὰ βλασφημῇς, θὰ χειροδικῇς. Καὶ ἐνῷ προτήτερα ἦσο μόνον ἀδικούμενος, τώρα γίνεσαι καὶ ἀδικῶν. Καὶ ἐνῷ προτήτερα ἐφώναζε μόνον τὸ δίκαιόν σου, τώρα φωνάζουν μαζῇ καὶ αἱ ἀδικίαι, εἰς τὰς ὁποίας παρεσύρθης. Καὶ οἱ τρίτοι οἱ ὁποῖοι εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ οἱ ὁποῖοι καλοῦνται ὡς πρόσωπα ἀμερόληπτα νὰ κρίνουν ψυχραίμως, ἔχουν ἐμπρός των ὄχι μόνον τὸ δίκαιον, τὸ ὁποῖον σοῦ κατεπάτησεν ὁ ἄλλος, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδικίας ποὺ ἔκαμες σὺ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς παραφορᾶς σου. Καὶ ἀντὶ λοιπὸν τῆς ἱκανοποιήσεως, τὴν ὁποίαν περιμένεις, ἑπόμενον εἶνε νὰ κατακριθῇς καὶ νὰ κληθῇς σὺ πρῶτος νὰ ἐπανορθώσῃς καὶ νὰ πληρώσῃς τὰ σπασμένα.

«Μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως». Μὲ τοῦτο δὲν ἐννοεῖ βέβαια ὁ Σολομῶν, ὅτι δικαιούμεθα νὰ προσπέσωμεν εἰς μάχην, ἀρκεῖ νὰ πράξωμεν τοῦτο βραδέως καὶ ὄχι ταχέως. Ὄχι. Ὅπως εἴπομεν, ἔχει κυρίως ὑπ᾽ ὄψει του τὴν ὁρμήν, ἡ ὁποία δημιουργεῖται μέσα μας ἀπὸ τὴν διέγερσιν τῆς παραφορᾶς. Καὶ τονίζει πρὸ παντὸς τὸ ταχέως. Σὰν νὰ μᾶς λέγῃ: Ἐὰν ὁμιλήσητε καὶ κινηθῆτε ταχέως, αἱ συνέπειαι θὰ εἶνε δυσάρεστοι. Ἀσφαλῶς θὰ ἐμπλακῆτε εἰς φιλονεικίαν καὶ μάχην. Συγκρατήσατε τὸν ἑαυτόν σας. Σκεφθῆτε κάπως ψυχραιμότερον. Ἀναβάλετε νὰ ἐνεργήσετε, ἕως ὅτου ἀνακτήσετε τὴν γαλήνην σας. Καὶ τότε νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι θὰ ἀποφύγετε πᾶσαν φιλονεικίαν, καὶ δὲν θὰ διατρέχετε κίνδυνον νὰ προσπέσητε εἰς μάχην.

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Β΄ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

Εἰσαγωγή.

Ἱστορικαὶ συνθῆκαι. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εὑρίσκετο δέσμιος ἐν Ρώμῃ (Β΄ Τιμοθ. α΄ 8, 16· β΄ 9, δ΄ 6) καὶ μάλιστα ἐπὶ διάστημα χρόνου ὁπωσδήποτε ἱκανόν, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν χριστιανοῦ τινος ἐξ Ἐφέσου πιθανώτατα προερχομένου, τοῦ Ὀνησιφόρου, ὁ ὁποῖος ἀνεκούφισε τὸν ἐγκάθειρκτον ἀπόστολον διὰ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῶν συχνῶν ἐπισκέψεων αὐτοῦ (α΄ 16). Εἶχεν ἀπομείνει σχεδὸν μόνος, διότι ἄλλοι μὲν ἐκ τῶν μαθητῶν καὶ συνεργῶν αὐτοῦ εἶχον ἀποσταλῆ ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς μέρη μακρυνά, ἵνα κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον, ἄλλοι δέ, ὡς ὁ Δημᾶς, εἶχον ἐγκαταλίπει αὐτὸν ἀγαπήσαντες τὸν νῦν αἰῶνα. Ὁ Λουκᾶς ἦτο μόνος μετὰ τοῦ ἀποστόλου. Ἡ κατηγορία, ἥτις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Παῦλον, δὲν ἀναφέρεται ὡρισμένως καὶ σαφῶς. Ἴσως κατηγορεῖτο, διότι ἦτο χριστιανός, πιθανῶς ὡς ἐπίβουλος τοῦ κράτους, «ὡς

κακοῦργος» (β΄ 9). Ἐμφανισθεὶς δὲ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν διὰ πρώτην φορὰν (δ΄ 16—17) καὶ τῆς δίκης αὐτοῦ ἀναβληθείσης, ἀνέμενεν ἤδη καὶ πάλιν νὰ ἀχθῇ εἰς τὸ κριτήριον, αἱ προβλέψεις του ὅμως περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης δὲν εἶνε εὐνοϊκαὶ καὶ ἀναμένει μετὰ βεβαιότητος τὸν θάνατον (δ΄ 6—9). Ὡς ἐκ τούτου γράφει πρὸς τὸν ἠγαπημένον υἱόν του Τιμόθεον, ὅστις τότε εὑρίσκετο εἰς Ἔφεσον (α΄ 18), καὶ τὸν καλεῖ νὰ ἔλθῃ πλησίον του εἰς Ρώμην παραλαμβάνων μεθ᾿ ἑαυτοῦ καὶ τὸν Μᾶρκον. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ἐπρόφθανεν ὁ Τιμόθεος ζῶντα τὸν ἀπόστολον, ἀπευθύνει πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς ἐπιστολῆς του ταύτης ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν τὸν ὕστατον χαιρετισμόν, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ τὰς τελευταίας συστάσεις του καὶ ὑποθήκας, προτρέπων αὐτόν, ἵνα εἶνε πάντοτε ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ οἱαδήποτε παθήματα διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἵνα ἐκλέξῃ πιστοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες θὰ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ διδάξωσι καὶ ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ παραδώσῃ διὰ ζώσης τὸν θησαυρὸν τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας.

Ὅσον δ᾿ ἀφορᾷ εἰς τὰς συνθήκας, ὑφ᾿ ἃς διετέλει τότε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἐφέσου, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ παρεχομένων ὑπαινιγμῶν δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν τὰ ἑξῆς: Ὁ Τιμόθεος εἶνε ἐγκατεστημένος ἐν αὐτῇ ὡς ἀπεσταλμένος καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Παύλου, ἡ τοιαύτη δὲ ἐγκατάστασίς του προσλαμβάνει μόνιμον χαρακτῆρα. Ὁ προορισμός του εἶνε νὰ ἐκτελῇ ἔργον εὐαγγελιστοῦ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο χαρακτηρίζεται ὡς διακονία, τὴν ὁποίαν οὗτος ὤφειλε νὰ πληροφορῇ (δ΄ 5). Τοῦτο καθίστατο τοσούτῳ μᾶλλον ἀναγκαῖον, ὅσῳ πολλοὶ ψευδοδιδάσκαλοι ἐν Ἐφέσῳ ἔκνηθον τὰς ἀκοὰς πολλῶν, καὶ μάλιστα γυναικῶν, διὰ βεβήλων κενοφωνιῶν ζητοῦντες ν᾿ ἀπομακρύνωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς πίστεως. Ὁποῖαί τινες ἦσαν αἱ αἱρετικαὶ αὗται διδασκαλίαι, δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν ἔκ τινων ὑπαινιγμῶν τῆς ἐπιστολῆς. Πρῶτον αὗται συνυφαίνοντο μετὰ μύθων(δ΄4), ἀσφαλῶς Ἰουδαϊκῶν. Ἔπειτα μερικοὶ ἐκ τῶν ψευδοδιδασκάλων τούτων καλοῦνται γόητες, χρησιμοποιοῦντες ἴσως μαγείας καὶ ἐξορκισμούς, ὅπως Σίμων ὁ Μάγος καὶ ὁ Ἐλύμας καὶ οἱ υἱοὶ Σκευᾶ τοῦ Ἰουδαίου ἀρχιερέως(Πράξ. ιθ΄ 13—14). Πιθανώτατα ἐξ ἐπηρείας Ἰουδαϊκῆς γενόμενοι τοιοῦτοι, παραβάλλονται ὑπὸ τοῦ Παύλου πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μάγους, τὸν Ἰαννῆν καὶ Ἰαμβρῆν, οἵτινες ἀντέστησαν εἰς τὸν Μωϋσῆν (γ΄ 8). Δύο ἐξ αὐτῶν ὁ Ὑμέναιος καὶ Φιλητὸς ὑπεστήριζον, ὅτι ἡ ἀνάστασις ἤδη ἐγένετο (β΄ 17), διατεινόμενοι πιθανῶς, ὅτι ἀνάστασις μὲν σωμάτων δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ, πρὸς πνευματικὴν δέ τινα ἀνάστασιν ἀνεφέροντο αἱ ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ, ἥτις καὶ ἔλαβεν ἤδη χώραν. Τοὺς ψευδοδιδασκάλους τούτους οὐδὲν συντρέχει νὰ διακρίνωμεν τῶν ἐν τῇ Α΄ πρὸς Τιμόθεον καὶ τῇ πρὸς Τίτον ἀναφερομένων.

Σκοπὸς καὶ τόπος καὶ χρονολογία. Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀποστόλου, γράφοντος τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, εἶνε διπλοῦς· πρῶτον νὰ καλέσῃ τὸν Τιμόθεον εἰς Ρώμην· καὶ δεύτερον νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου ἀγῶνάς του καὶ νὰ τῷ ἀπευθύνῃ τὰς ὑστάτας συστάσεις καὶ παραγγελίας του. Ἐφ᾿ ὅσον δὲ ὁ ἀπόστολος ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ὅπου ἐθεώρει ὡς ἐπικείμενον τὸ τέλος αὐτοῦ, εἶνε προφανές, ὅτι τόπος, ἔνθα ἐγράφη ἡ ἐπιστολή, εἶνε ἡ Ρώμη. Ἐγράφη δὲ ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀποστόλου, τὸν ὁποῖον ἄλλοι μὲν τοποθετοῦσιν εἰς τὸ 64 μ. Χ., ἕτεροι δὲ πιθανώτερον περὶ τὸ 67 ἢ καὶ 68 μ. Χ. Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν συνεγράφη μετὰ τὴν τελευταίαν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν, τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησεν ὁ ἀπόστολος, ἀρξάμενος ἀπὸ Ρώμης, εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην ἀποφυλάκισιν αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἔφεσον, τὴν Κρήτην, τὴν Νικόπολιν καὶ εἴ τινα ἄλλην πόλιν καὶ διὰ νὰ καταλήξῃ ἐν τέλει πάλιν εἰς τὴν Ρώμην. Καὶ ἀποτελεῖ, ὡς ἐπανειλημμένως ἐχαρακτήρισεν αὐτὴν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, διαθήκην τοῦ διδασκάλου πρὸς τὸν ἠγαπημένον μαθητήν του, ἢ ὡς σημειοῖ ὁ Bengel διαθήκην τοῦ Παύλου καὶ κύκνειον ᾆσμα αὐτοῦ (testamentum Pauli et cygnea cantio).

(Ἀκολουθεῖ)

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφήν

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟΝ ΚΥΡΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΛΟΓΟΥ

Αὐταὶ εἶνε αἱ δέκα ἐντολαί, ποὺ ἔδωκεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὸν Ἰσραήλ. Ἐντολαὶ πραγματικῶς θεόπνευστοι, ποὺ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν μᾶς τὸ ἔλεγεν ἡ Γραφὴ καθαρά, κάθε ἀπροκατάληπτος ἐρευνητὴς θὰ ἔφθανεν εἰς τὸ συμπέρασμα καὶ ἀπὸ μόνος του, ὅτι ὄχι ἄνθρωπος ἀλλ᾿ ὁ Θεὸς αὐτὸς ἔφτιασε καὶ ἐδημοσίευσε τὸν σύντομον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τόσον περιεκτικὸν δεκάλογον, μὲ τὸν ὁποῖον νομοθετεῖται ὁ ἄνθρωπος εἰς ὅλας του τὰς σχέσεις, καὶ μάλιστα μὲ ἕνα τρόπον ποὺ ἡ γραμμαῖς, ἡ ὁποίαις μὲ τὸν δεκάλογον αὐτὸν χαράσσονται καὶ ὁρίζονται, νὰ εἶνε αἰώνιαις καὶ ἀμετάβληταις. Γιατί κύτταξε, ἀδελφέ μου, χίλια πεντακόσια χρόνια περίπου ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν ἐποχήν, ποὺ ὁ Μωϋσῆς ἔδινεν εἰς τοὺς συμπατριώτας του τὸν νόμον αὐτόν, ἕως ὅτου γεννηθῇ ὁ Κύριός μας. Πρόσθεσε καὶ τὰ δύο χιλιάδες χρόνια, ποὺ ἐπέρασαν περίπου ἀπὸ τότε, καὶ θὰ ἰδῇς, ὅτι μέσα σὲ τόσους αἰῶνες, ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, δηλαδὴ ἡ δέκα αὐταῖς ἐντολαῖς, παρουσιάζονται νόμος ἐξαίρετος, ἐπιβλητικός, ποὺ διατηρεῖ τὸ κῦρός του καὶ τὴν ἀξίαν του ἀκόμη καὶ σήμερα, ὅπως καὶ τότε ποὺ πρωτοεδόθη, ἀρκετὸς καὶ ἱκανὸς νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ κανονίζῃ τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν ζωὴν καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν, ἐξ ἴσου καὶ τώρα, ὅπως καὶ τότε.

Καὶ ὁ Κύριος, ποὺ ἦλθε, ἀδελφέ μου, δὲν ἐβγῆκεν ἀπὸ τῆς γραμμαῖς τοῦ θεοπνεύστου αὐτοῦ νόμου. Τίποτε δὲν ἀκύρωσεν ἀπὸ τὸν δεκάλογον αὐτόν. Τίποτε δὲν ἐκατάργησε. Μοναχὰ τὸν ἐξήγησε καὶ τὸν ἐδιασαφήνισεν. Αὐτὸ τὸ «οὐκ ἐπιθυμήσεις», ποὺ κτυπᾷ τὸ κακὸν εἰς τὴν ρίζαν του, τὸ ἐφάρμοσεν εἰς μίαν ἑκάστην ἐντολήν. Καὶ μᾶς ἑρμήνευσε καθαρώτερα, τί ἐννοεῖ ὁ νόμος, ὅταν διατάσσῃ τὸ «οὐ φονεύσεις», «οὐ κλέψεις», «οὐ μοιχεύσεις». Καὶ ἔτσι ὁ Κύριος ἐπεκύρωσε καὶ ἐβεβαίωσε τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὡς νόμον, ποὺ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ δὲν ἐχρειάζετο νὰ γίνῃ καμμία προσθήκη εἰς αὐτόν, ἀλλὰ μόνον μία σωστὴ ἐξήγησις καὶ διασάφησις αὐτοῦ. Ἐκεῖνο, ποὺ ἐπρόσθεσεν ὁ Κύριος, εἶνε ὁ νόμος τῆς ἀγάπης, ὁ ὁποῖος ὅμως ὄχι μόνον δὲν καταργεῖ τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης,

πού ἀντιπροσωπεύουν ἡ ἓξ τελευταίαις ἐντολαῖς τοῦ δεκαλόγου, ἀλλὰ τοὐναντίον καὶ τὸν προϋποθέτει καὶ στηρίζεται ἐπάνω εἰς αὐτόν.

Πράγματι· γιὰ νὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ γίνῃ εὐεργετικὸς στὸν ἀδελφόν του καὶ γιὰ νὰ διδαχθῇ καὶ τὴ ζωή του ἀκόμη νὰ θυσιάζῃ γι' αὐτόν, ὅπως τὸ ἔκαμεν ὁ Χριστός, πρέπει προτήτερα νὰ μάθῃ νὰ μὴ κάνῃ τὸ κακόν. Δὲν χρειάζεται μεγάλη θεολογία, γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ κανείς, ἀναγνῶστά μου. Πῶς μπορεῖ ἕνας, ποὺ δὲν ἔμαθε νὰ σέβεται τὴν ζωήν, τὴν τιμήν, τὴν περιουσίαν τοῦ πλησίον, πῶς μπορεῖ νὰ θυσιάσῃ ὅ,τι ἔχει γιὰ τὸ καλὸν τοῦ πλησίον; Πῶς μπορεῖ ἕνας ποὺ κλέβει, ποὺ συκοφαντεῖ, ποὺ ζητεῖ νὰ ἀτιμάσῃ τὸν πλησίον, πῶς μπορεῖ νὰ εἰπῇ, ἐγὼ τηρῶ τὸν νόμον τῆς ἀγάπης; Γιὰ νὰ τηρήσῃ τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, ποὺ μᾶς λέγει: «Κάμε πάντα καὶ σὲ ὅλους τὸ καλόν»· πρέπει προτήτερα νὰ χωνέψῃ καλὰ τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης, ποὺ μᾶς λέγει: «Πρόσεξε νὰ μὴ κάμῃς ποτὲ κανὲν κακὸν εἰς τὸν πλησίον σου». Τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, μολονότι δὲν ἦταν καὶ αὐτὸς ἄγνωστος εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ἐν τούτοις γιὰ πολλοὺς λόγους, ποὺ δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ ἐκθέσωμεν, μποροῦμε νὰ ποῦμεν, ὅτι μᾶς τὸν ἔδωκε κατ' εὐθεῖαν σαρκωθεὶς καὶ γενόμενος ἄνθρωπος. Τὸν νόμον τῆς δικαιοσύνης, ποὺ εἶνε ἐξ ἴσου αἰώνιος καὶ ἀμετάθετος πρὸς τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, μᾶς τὸν ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς· ἢ μᾶλλον μᾶς τὸν ἔδωκεν ὁ αὐτὸς Κύριος ὄχι ὅμως κατ' εὐθεῖαν καὶ ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ πιστοῦ καὶ ἀγαπητοῦ του δούλου Μωϋσέως.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

2. Ψυχοβιολογικὸς Νεολαμαρκισμός. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης θέσεως ἐνέμειναν καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ψυχοβιολογικοῦ Νεολαμαρκισμοῦ. Συνεδύασαν ὅμως οὗτοι καὶ θεωρίαν τινὰ ζωτικήν, ἥτις παρουσιάζει τὴν ζωὴν οὐχὶ μηχανικῶς, ἀλλὰ τελολογικῶς ἐνεργοῦσαν.(1) Κατὰ τούτους ἡ ζωτικὴ ἐνέργεια εἶνε αὐτοτελολογική, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι τὸ ζῶν ὂν εἶνε αὐτὸ τοῦτο τέλος καὶ σκοπὸς ἑαυτοῦ. Μὴ ὁμοιάζον κατὰ βάθος πρὸς τὴν μηχανὴν τὸ ζῶν ὂν τείνει πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, πρὸς τὴν συντήρησιν αὐτοῦ καὶ παρουσιάζει φαινόμενα ἐμψυχοῦς καὶ ἐμμόνου αὐτοδιακανονισμοῦ. Ὡρισμένως δὲ καθίσταται ἀδύνατον ὅλως νὰ δώσῃ τις ἐξήγησίν τινα τῶν βιολογικῶν φαινομένων, ἐὰν ἤθελεν ὁρμηθῇ ἀπὸ τῶν προϋποθέσεων τῆς μηχανοκρατίας καὶ τῶν ὑλιστικῶν ἐκδοχῶν. Θὰ ἐνόμιζέ τις ἴσως, ὅτι ἀπέμενε λοιπὸν εἰς τοὺς ψυχοβιολόγους τούτους ἡ ὁδός, ἡ ἄγουσα πρὸς ἐκδοχὰς θεϊστικὰς καὶ πρὸς τὴν παραδοχὴν ἀνωτάτης προσωπικῆς διανοίας ὑπερκοσμίου, ἱκανῆς νὰ προδιατάσσῃ σκοποὺς καὶ νὰ καθορίζῃ τὸ σύνολον τῆς ζώσης φύσεως πρὸς τοὺς σκοποὺς τούτους. Εἴχοντο ὅμως οὗτοι συγχρόνως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἑνισμοῦ ἢ Μονισμοῦ, κατέληξαν δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐναρμονίσωσι τὰς περὶ ἐξελίξεως ἐκδοχάς των πρὸς τὰς πανθεϊζούσας προϋποθέσεις τοῦ ἀφῃρημένου ἑνισμοῦ. Ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀσυνειδήτου, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη ὁ von Hartmann ἰσχυριζόμενος, ὅτι τὸ ἀσυνείδητον εἶνε τὸ ἀπόλυτον, ὅπερ ὑπόκειται εἰς πάντα τὰ ὄντα, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀκολουθητέαν ὁδόν. Ἡ ἀρχὴ τῆς συνεχείας καὶ ἡ παραδοχὴ διανοίας ὀργανικῆς ἀπετέλεσαν κύρια σημεῖα τῆς κατὰ τὸν ψυχοβιολογικὸν Νεολαμαρκισμὸν ἐξηγήσεως τῆς ἐξελίξεως τῆς ζωῆς. Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἀρχὴν ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Νεολαμαρκισμοῦ τούτου, ὅτι ὑπάρχει γενετικὴ συνέχεια ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς κλίμακος τῶν ζώντων ὄντων. Συνεπῶς αἱ χαρακτηριστικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ἀνευρίσκωνται εἰς ὅλα τὰ ζῶντα ὄντα τὰ εἰς τὰς διαφόρους βαθμίδας τῆς ζωϊκῆς κλίμακος ὑπάρχοντα. Αἱ ἐνσυνείδητοι δὲ ψυχικαὶ ἐνέργειαι, αἵτινες ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς ζώοις, κατ' ἀνάγκην πρέπει ν' ἀνευρίσκωνται καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, ἅτινα εἶνε πεπροικισμένα μετὰ αἰσθήσεως, ἕνεκα τοῦ ὁποίου «τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου αἰσθάνεται τὸ φῶς, πρὸς τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ στρέψῃ τὴν ἀνωτέραν του ἐπιφάνειαν, ὅπως τὸ αἰσθάνεται καὶ πᾶν ἄνθος, ὅπερ διευθύνει πρὸς αὐτὸ τὴν κεφαλήν του»(2). Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνόργανος φύσις δὲν εἶνε ἀπεστερημένη ψυχικῆς ἐνεργείας. Συναντᾶται βεβαίως αὕτη ἐν αὐτῇ δυσδιάκριτος, διακεχυμένη, ἀσυνείδητος, ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικότητί της δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκδηλουμένης. Οὕτω εἶδός τι παμψυχίας κρατεῖ πανταχοῦ, εἴς τε τὰ ἐνόργανα καὶ τὰ ἀνόργανα ὄντα.

Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπακολουθεῖ ὡς συνέπεια ἡ δευτέρα ἀρχὴ τῶν ψυχοβιολόγων Νεολαμαρκιανῶν, καθ' ἣν πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχει σκοπιμότης καὶ τάσις πρὸς τέλος τι, ὑπάρχει καὶ διάνοια. Συνεπῶς καὶ παρ' ἑνὶ ἑκάστῳ ὀργανισμῷ ὑπάρχει διάνοια, ἐξηγοῦσα τὴν σκοπιμότητα αὐτοῦ. Οὕτω συνήχθη τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπάρχει ὀργανικὴ διάνοια διακεχυμένη πανταχοῦ, ἔνθα ὑπάρχει ὀργανικὴ ζωή.

Ἀλλ' ὅτι βεβαίως τὰ θεωρήματα ταῦτα ἀποτελοῦσιν ὑποθέσεις ἀναποδείκτους, ἐπὶ λήψεως τοῦ ζητουμένου ἐν πολλοῖς βασιζομένας, εἶνε φανερόν.

(1) Πρβλ. De Sinéty ἔνθ' ἀνωτ. στήλη 1831.

(2) Von Hartmann, Philosophie de l' Inconscient Γ' μέρος, ἄρθ. 4, παρὰ de Sinéty ἔνθ' ἀνωτ. στήλη 1831.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ„

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Ἡ Ἁγία Γραφή, ἤτοι:			
1) Ἡ Καινὴ Διαθήκη,	χαρτόδετος	15	9
	πανόδετος	18	9
	πολυτελ. » χρυσωμένη	50	9
	δερματ. ἐντὸς κυτίου »	80	9
2) Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη,	ἄδετος	100	20
	πανόδετος	130	27
	δερματίνη	150	27

ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὴν κατανόησιν τῶν λόγων τοῦ Ἀπ. Παύλου συνιστῶμεν τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας εἰς δύο τεύχη ἑρμηνείας ὑπὸ † Εὐσεβίου Ματθοπούλου:

1) Εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους	ἄδετον	25	11
	πανόδετον	45	15
	δερματίνην	65	15
2) Εἰς τὰς πρὸς Γαλάτας, Ἐφεσίους, Φιλιππησίους, Κολοσσαεῖς καὶ 2 πρὸς Θεσσαλονικεῖς,	ἄδετον	25	15
	πανόδετον	45	18
	δερματίνην	65	19

Μεγάλου Βασιλείου

ΟΜΙΛΙΑ Η'
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΑΗΜΕΡΟΝ

Ἐν καιρῷ δὲ ἡμέρας σοῦ εἶναι πολὺ εὔκολον νὰ λαμβάνῃς ἀφορμὰς πανταχόθεν πρὸς θαυμασμὸν τοῦ Δημιουργοῦ. Πῶς μὲν ὁ κατοικίδιος κόκορος σὲ ἐξυπνᾷ, διὰ νὰ ἀρχίσῃς τὰς ἐργασίας σου, φωνάζων μὲ ὀξεῖαν φωνὴν καὶ προαναγγέλλων ἀρκετὰ ἐνωρὶς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, διότι καὶ αὐτὸς σηκώνεται πολὺ πρωῒ μαζῆ μὲ τοὺς ὁδοιπόρους, ὁδηγεῖ δὲ τοὺς γεωργοὺς εἰς τὸν θερισμόν. Πῶς τὸ γένος τῶν χηνῶν εἶναι ἄγρυπνον καὶ ἀντιλαμβάνεται μὲ ὀξύτητα ὅσα γίνονται κρυφίως· αὐταὶ δὲ ἔσωσαν κάποτε καὶ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ρωμαϊκοῦ βασιλείου, διότι ἐφανέρωσαν μερικοὺς ἐχθρούς, οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ καταλάβουν τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ρώμης μὲ ὑπονόμους ἀφανεῖς(1).

Εἰς ποῖον γένος πτηνῶν δὲν δεικνύει ἡ φύσις καὶ κάποιο ἰδιαίτερον θαῦμα; Ποῖος προαναγγέλλει εἰς τοὺς γῦπας(2) τὸν θάνατον τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἐκστρατεύουν οὗτοι ἐναντίον ἀλλήλων; Διότι βλέπει κανεὶς νὰ παρακολουθοῦν τὰ στρατεύματα ἀναρίθμητα στίφη γυπῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῆς προπαρασκευῆς τῶν ὅπλων συμπεραίνουν ποία θὰ εἶναι ἡ ἔκβασις τῆς μάχης. Τοῦτο δὲ δὲν ἀπέχει καὶ πολὺ ἀπὸ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Πῶς νὰ σοῦ διηγηθῶ τὰς φοβερὰς ἐπιδρομὰς τῆς ἀκρίδος, ἡ ὁποία μὲ ἓν σύνθημα σηκώνεται πλῆθος ὁλόκληρον καί, ἀφοῦ στρατοπεδεύσῃ εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας, δὲν πειράζει τοὺς καρποὺς πρωτοῦ τῆς δοθῆ ἡ θεία διαταγή; Πῶς ἡ σελευκὶς(3) παρακολουθεῖ ὡς θεραπεία τῆς πληγῆς τῆς ἀκρίδος, δυναμένη νὰ τρώγῃ ὁσασδήποτε ἀκρίδας; διότι ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἐδημιούργησεν αὐτὴν ἀχόρταστον, διὰ νὰ εὐεργετῇ τοὺς ἀνθρώπους. Ποῖος ὁ τρόπος τῆς μελῳδίας τοῦ τέττιγος(4); Καὶ πῶς κατὰ τὴν μεσημβρίαν ψάλλουν περισσότερον; ἡ δὲ φωνή των παράγεται μὲ τὴν διαστολὴν τοῦ θώρακος ποὺ γίνεται ὅταν εἰσπνέουν τὸν ἀέρα.

Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι εἰς τὸν λόγον περὶ τῶν θαυμάτων τῶν πτηνῶν ὑστερῶ περισσότερον, παρὰ ἐὰν ἐπεχείρουν νὰ τὰ φθάσω εἰς τὴν ταχύτητα, τρέχων ἐγὼ μὲ τὰ πόδια. Ὅταν ἴδῃς τὰ ἐκ τῶν πτηνῶν λεγόμενα ἔντομα, ὅπως τὰς μελίσσας καὶ τοὺς σφῆκας (τὰ ὁποῖα ὠνόμασαν ἔντομα, διότι παρουσιάζουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἐντομὰς(5) εἰς τὸ σῶμά των), νὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι αὐτὰ δὲν ἀναπνέουν οὐδὲ ἔχουν πνεύμονας, ἀλλὰ εἰσπνέουν τὸν ἀέρα ἀπὸ ὅλον τὸ σῶμά των(6). Διὰ τοῦτο ὅταν βραχοῦν μὲ λάδι ἀποθνήσκουν, ἐπειδὴ τότε φράσσονται οἱ πόροι· ὅταν δὲ ἀμέσως ρίψῃ κανεὶς ἐπάνω των ξύδι, ἀναζοῦν πάλιν, ἐπειδὴ οἱ πόροι ἀνοίγουν.

Οὐδὲν περισσότερον ἀπὸ ὅσα μᾶς χρειάζονται ἔκτισεν ὁ Θεός, οὔτε ὅμως παρέλειψε νὰ κάμῃ κάτι ποὺ θὰ ἦτο χρήσιμον. Πάλιν ὅταν ἐξετάσῃς προσεκτικὰ ὅσοι ἐκ τῶν ζώων ἀρέσκονται νὰ ζοῦν εἰς τὰ ὕδατα, θὰ εὕρῃς διαφορετικὴν κατασκευὴν εἰς αὐτά. Θὰ ἴδῃς ὅτι δὲν ἔχουν πόδας διεσχισμένους, ὅπως εἶναι τῆς κορώνης, οὔτε γυριστούς, ὅπως τῶν σαρκοφάγων· ἀλλὰ πλατεῖς καὶ μὲ μεμβράναν, διὰ νὰ κολυμβοῦν εὐκόλως ἐπάνω εἰς τὸ ὕδωρ, ὠθοῦντα τὸ ὕδωρ μὲ τὰς μεμβράνας τῶν ποδῶν ὡσὰν μὲ κουπιά. Ὅταν δὲ παρατηρήσῃς προσεκτικὰ πῶς ὁ κύκνος καταβιβάζει τὸν λαιμόν του εἰς τὸ βάθος καὶ βγάζει ἀπὸ ἐκεῖ τὴν τροφήν του, τότε θὰ ἀντιληφθῇς τὴν σοφίαν τοῦ Κτίστου, ὅτι δι' αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ ἔδωκε τὸν λαιμὸν μακρότερον ἀπὸ τοὺς πόδας, διὰ νὰ βυθίζῃ αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ ὡσὰν καμμίαν ὁρμιὰν καὶ νὰ προμηθεύεται τὴν εἰς τὸ βάθος κρυμμένην τροφήν.

Ἁπλῶς ἀναγινωσκόμενα τὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶναι μικραί τινες συλλαβαί: «Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ..... πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ». Ὅταν ὅμως ἐρευνᾶται καὶ ἐξετάζεται ἡ ἔννοια τῶν λόγων αὐτῶν, τότε φανερώνεται τὸ μέγα θαῦμα τῆς σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Πόσας διαφορὰς πτηνῶν προέβλεψε; Πῶς τὰ ἐχώρισε κατὰ γένη ἀναμεταξύ των; Πῶς εἰς ἕκαστον ἔδωκεν ἰδιαίτερα διακριτικὰ γνωρίσματα; Δὲν μοῦ φθάνει ἡ ἡμέρα διὰ τὴν διήγησιν τῶν ἐν τῷ ἀέρι θαυμάτων. Μᾶς προσκαλεῖ ἡ ξηρά, διὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ἕτοιμος νὰ ἐπιδείξῃ ἐξ ἀντιθέτου ἰσότιμα πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ κολυμβῶντα ζῶα καὶ πρὸς ὅλα τὰ πτηνά.

«Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κτηνῶν καὶ θηρίων καὶ ἑρπετῶν κατὰ γένος». Τί λέγετε ὅσοι ἀπιστεῖτε εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου περὶ τῆς μεταβολῆς, ποὺ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν ἀνθρώπων, τώρα ποὺ βλέπετε πολλὰ ἐκ τῶν ζώων τοῦ ἀέρος νὰ μεταβάλλουν τὰς μορφάς; Ὅπως ἐκεῖνα ποὺ λέγουν περὶ τοῦ ἰνδικοῦ σκώληκος τοῦ κερασφόρου(7). Αὐτὸς μεταβάλλεται πρῶτον εἰς κάμπην, ἔπειτα προχωρῶν γίνεται βομβυλιὸς(8) καὶ οὐδὲ εἰς αὐτὴν τὴν μορφὴν σταματᾷ, ἀλλὰ ἀποκτᾷ μαλακὰ καὶ πλατειὰ πτερά. Ὅταν λοιπὸν αἱ γυναῖκες κάθεσθε καὶ ἀσχολῆσθε εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, νὰ τυλίγετε δηλαδὴ τὰ νήματα ποὺ σᾶς στέλλουν οἱ Σῆρες(9), διὰ νὰ κατασκευάζετε τὰ μαλακὰ ἐνδύματα, ἐνθυμούμεναι τὰς μεταμορφώσεις τοῦ ζώου τούτου, νὰ λαμβάνετε σαφῆ ἰδέαν τῆς ἀναστάσεως καὶ νὰ μὴ ἀπιστῆτε εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῶν σωμάτων, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος εἰς ὅλους ὑπόσχεται μὲ βεβαιότητα.

---

(1) Πρόκειται περὶ τῶν χηνῶν τοῦ Καπιτωλίου, αἱ ὁποῖαι, ὡς λέγεται, ἀντιληφθεῖσαι τοὺς ἐπερχομένους κατὰ τοῦ Καπιτωλίου Γαλάτας, διὰ τῶν φωνῶν των ἔσωσαν τὴν ἱερὰν ἄκραν τῆς Ρώμης. Ὁ Bertolini ὅμως θεωρεῖ τὸ τοιοῦτον μυθολογικόν. Φρονεῖ δὲ ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἀποτυχούσης, ἕνεκα τῆς ἐπαγρυπνήσεως τοῦ Μάρκου Μαυλίου, ἀποπείρας τῶν Γαλατῶν πρὸς ἀνάβασιν εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἥτις προσέλαβε μυθολογικὸν χαρακτῆρα (Ἴδε Ρωμ. ἱστορίαν κατὰ μετάφρασιν Σ. Λάμπρου. Τόμος Α' σελ. 164).

(2) Δηλαδὴ τὰ ὄρνεα.

(3) Εἶδος πτηνοῦ, ποὺ ὁμοιάζει μὲ τὴν κίχλην (τσίχλαν) καὶ τὸ ὁποῖον τρώγει ἀπλήστως τὰς ἀκρίδας.

(4) Τέττιξ εἶναι ὁ τζίτζικας.

(5) Δηλαδὴ σχισματιές, χαραγματιές.

(6) Τὰ ἔντομα πράγματι ἀναπνέουν κατὰ τρόπον ὅλως ἰδιαίτερον. Δύο σωλῆνες μεγάλοι ἔχοντες τὰ στόμιά των εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος, καὶ διακλαδιζόμενοι εἰς ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ σώματος, εἰσάγουν εἰς τὸ σῶμα τὸν ἀπαραίτητον ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα. Οἱ σωλῆνες οὗτοι λέγονται τραχεῖαι, ἡ δὲ ἀναπνοὴ των τραχειακή.

(7) Εἶναι ὁ μεταξοσκώληξ, τὸ σκουλῆκι ποὺ κάμνει τὸ κουκοῦλι. Εἰς τὴν ἐποχὴν δὲ τοῦ Μ. Βασιλείου δὲν εἶχεν ἀκόμη διαδοθῆ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν ἡ καλλιέργεια τοῦ μεταξοσκώληκος.

(8) Ὡς εἶδος μελίσσης.

(9) Ἔθνος Ἰνδικόν, ἐξ αὐτῶν δὲ πρῶτον μετεφέρθησαν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον τὰ μεταξωτά, δι' ὃ λέγονται καὶ Σηρικά.

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΙΓ΄, Α΄ Κορ. ιϛ΄ 13—24).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 525.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ΙΓ΄ Ματθ. κα΄ 33—42).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 72.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ἀπὸ τὰ μικρὰ εἰς τὰ μεγάλα.

Ἐλεεινὴ ὑπῆρξεν ἡ διαγωγὴ τῶν γεωργῶν τῆς σημερινῆς παραβολῆς. Ἐνῷ ὁ οἰκοδεσπότης εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς αὐτοὺς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου του καὶ ἐπερίμενεν εἰς τὸν ὡρισμένον καιρὸν νὰ τοῦ δώσουν τοὺς συμφωνηθέντας καρπούς, οἱ γεωργοὶ ἐσκέφθησαν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν περίστασιν, διὰ νὰ ἀδικήσουν καὶ νὰ πλουτίσουν αὐτοί. Χωρὶς νὰ ὑπολογίσουν τὸ ἀδίκημα ποὺ διαπράττουν, χωρὶς νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς των, ἀπεφάσισαν νὰ κρατήσουν διὰ λογαριασμόν των ὅλους τοὺς καρποὺς τῆς ἀμπέλου. Ποία δὲ ὑπῆρξεν ἡ συνέπεια τῆς πλεονεξίας των καὶ τῶν ἁρπακτικῶν ἀποφάσεών των; Κατ' ἀρχὰς ἐφιλονείκησαν μὲ τοὺς δούλους τοῦ κυρίου των. Ἔπειτα, δὲν ἐδυσκολεύθησαν καὶ νὰ ἐπιτεθοῦν κατ' ἐπανάληψιν ἐναντίον αὐτῶν· καὶ ἄλλους μὲν ἔδειραν, ἄλλους ἐλιθοβόλησαν καὶ ἄλλους ἐφόνευσαν. Δὲν ἐσταμάτησεν ὅμως ἕως ἐδῶ τὸ κακόν. Αἱ παρεκτροπαὶ αὐταὶ τόσον διέστρεψαν τὰς ψυχὰς τῶν κακῶν γεωργῶν, ὥστε, ὅταν μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ οἰκοδεσπότου, ὄχι μόνον δὲν συνεκινήθησαν καὶ δὲν μετενόησαν δι' ὅσα ἔκαμαν, ἀλλὰ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν ἰδικήν των καὶ νὰ κατακρατήσουν τὴν ἄμπελον. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, συνέλαβον τὸν υἱὸν τοῦ κυρίου των καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Καὶ τοιουτοτρόπως ἡ πλεονεξία τοὺς ὡδήγησεν εἰς ὁλόκληρον σειρὰν ἐγκλημάτων καὶ φόνων.

Πόσον, ἀληθῶς, πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ φοβούμεθα τὴν ἁμαρτίαν. Ἡ ἁμαρτία δὲν εἶνε πρᾶγμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ παίζωμεν καὶ νὰ ἀστειευώμεθα. Πολλαῖς φοραῖς μᾶς φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε τίποτε μία κακὴ πρᾶξις, τὴν ὁποίαν σκεπτόμεθα νὰ κάμωμεν. Τὴν θεωροῦμεν ἴσως ὡς μικρὰν παρεκτροπήν, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔχῃ συνεπείας. Ἀλλά, πλανώμεθα! Διότι οἱαδήποτε ἁμαρτία, καὶ ἡ πλέον μικρά, ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἐξασθενῇ τὴν ψυχὴν καὶ νὰ τὴν προδιαθέτῃ εἰς νέας πτώσεις καὶ παρεκτροπάς. Ὅταν δὲ γίνῃ ἡ πρώτη ἁμαρτία, δὲν εἶνε κατόπιν δύσκολον νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἄλλη σοβαρωτέρα καὶ μεγαλυτέρα. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ συνέβη εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς παραβολῆς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μίαν πλεονεξίαν κατήντησαν ἐγκληματίαι καὶ φονεῖς, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ συμβῇ καὶ εἰς κάθε ἄνθρωπον. Ἢ μήπως δὲν ἔχομεν τόσα παραδείγματα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν ἀπὸ μικρὰς παρεκτροπάς, διὰ νὰ καταλήξουν ἐντὸς ὀλίγου εἰς ἐγκλήματα σοβαρὰ καὶ ἀποτρόπαια;

Ἂς προσέχωμεν λοιπὸν καὶ ἂς ἀποδιώκωμεν πᾶσαν παράνομον ἐπιθυμίαν καὶ διάθεσιν ἀπὸ τὰς ψυχάς μας. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ μία ἁμαρτία γεννᾷ τὴν ἄλλην καὶ ὅτι κινδυνεύομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ διαφθαρῶμεν καὶ νὰ καταντήσωμεν εἰς πλήρη διαστροφὴν καὶ αἰωνίαν ἀπώλειαν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Μόνον διὰ τοὺς ἄλλους.

Πόσον ἡ ἁμαρτία σκοτίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ δὲν τὸν ἀφίνει νὰ σκεφθῇ λογικῶς, πιστοποιεῖται ἄριστα ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου. Δι' αὐτοὺς εἶχεν εἴπει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν παραβολὴν τῶν κακῶν γεωργῶν καὶ αὐτῶν τὴν διαγωγὴν ἤθελε διὰ τῆς παραβολῆς νὰ ἐλέγξῃ. Ἀφοῦ δὲ περιέγραψε τὴν διαγωγὴν τῶν γεωργῶν, ἠρώτησε τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους τί φρονοῦν ὅτι εἶνε δίκαιον νὰ κάμῃ πρὸς τοὺς γεωργοὺς αὐτοὺς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος. Καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐδυσκολεύθησαν νὰ δώσουν ὀρθὴν ἀπάντησιν, ὅτι «κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν». Ὡμολόγησαν δηλαδὴ ὅτι εἶνε δίκαιον νὰ τιμωρηθοῦν αὐστηρότατα οἱ κακοὶ γεωργοὶ καὶ ν' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοὺς ὁ ἀμπελών, τὸν ὁποῖον κατεκράτησαν. Ἀλλὰ δὲν ἀντελαμβάνοντο οἱ δυστυχεῖς, ὅτι μὲ αὐτὰ ποὺ ἔλεγαν, κατεδίκαζον ἑαυτούς. Διότι αὐτοὶ ἦσαν οἱ γεωργοὶ οἱ κακοί, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δὲν ἐκαλλιέργησαν τὴν πνευματικὴν ἄμπελον τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ ἐφόνευσαν ἐπανειλημμένως τοὺς προφήτας τοῦ Θεοῦ, ἐφόνευσαν δὲ κατόπιν καὶ Αὐτὸν τὸν μονογενῆ Υἱόν Του. Ἡ ἁμαρτία τόσον τοὺς εἶχε τυφλώσει, ὥστε δὲν ἐννοοῦσαν ὅτι ἦσαν ἔνοχοι δι' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οἱ ἴδιοι κατεδίκαζον.

Αὐτὸ δυστυχῶς συμβαίνει πολλαῖς φοραῖς καὶ μὲ ἡμᾶς. Εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ σκεφθῶμεν λογικώτατα προκειμένου περὶ τῶν παρεκτροπῶν ποὺ βλέπομεν εἰς τοὺς ἄλλους καὶ νὰ διεκτραγωδήσωμεν τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας τῆς ἁμαρτωλῆς τῶν ἄλλων ζωῆς. Ἀλλά, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, εἴμεθα τυφλοὶ καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ἰδικήν μας ἐνοχὴν καὶ νὰ ἴδωμεν ποῦ καὶ ἡμεῖς φερόμεθα μὲ τὰς ἁμαρτίας μας. Βλέπομεν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, καθ' ἣν στιγμὴν δὲν βλέπομεν τὰ ἰδικά μας. Γινόμεθα δίκαιοι καὶ αὐστηροὶ κριταὶ τῶν ἄλλων, καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἴδια εἴμεθα ἔνοχοι. Ἀκούομεν τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, διὰ τοῦ ὁποίου καλούμεθα οἱ πάντες νὰ μετανοήσωμεν καὶ νὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καί, ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ, λέγομεν «καλὰ τοὺς τὰ εἶπε......»! Ἐξαιροῦμεν δηλαδὴ τὸν ἑαυτόν μας καὶ νομίζομεν ὅτι οἱ ἄλλοι μόνον εἶνε ἔνοχοι καὶ διὰ τοὺς ἄλλους μόνον λέγονται.

Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν εἰς τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ ἐξετάζωμεν πάντοτε ἐπιμελῶς τὴν διαγωγήν μας. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ βλέπωμεν τὰ ἐλαττώματά μας καὶ θὰ ταπεινοφρονῶμεν, ὁπότε ὑπάρχει ἐλπὶς καὶ νὰ διορθωθῶμεν.

Ὅταν μᾶς περιφρονοῦν.

Φωτισμένος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ὁ προφήτης Δαβὶδ εἶχε προείπει περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι θὰ ἀπεδοκιμά-

ζετο μὲν καὶ θὰ κατεδιώκετο ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ θὰ ἐπεκράτει ἔπειτα καὶ θὰ ἐθριάμβευε. «Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες», εἶχε προφητεύσει ὁ Δαβίδ, «οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας». Τοὺς λόγους τούτους ὑπενθυμίζει τώρα ὁ Κύριος, μετὰ τὴν παραβολὴν τῶν κακῶν γεωργῶν, πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Γραμματεῖς. Διότι αὐτοί, τυφλοὶ ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ σκοτισμένοι ἀπὸ τὸν φθόνον, ἀπεδοκίμασαν καὶ περιεφρόνησαν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καθὼς οἱ κτίσται ποὺ ἐργάζονται εἰς μίαν οἰκοδομὴν περιφρονοῦν μίαν πέτραν ὡς ἄχρηστον καὶ τὴν πετοῦν, παρομοίως καὶ αὐτοὶ ἀπεδοκίμασαν καὶ κατεδίωξαν τὸν Σωτῆρα καὶ Κύριον. Ἐν τούτοις Ἐκεῖνος δὲν ἔπαθε τίποτε ἀπὸ τὰς περιφρονήσεις καὶ τοὺς διωγμούς. Ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Πατέρα τὸν ἐπουράνιον, τοῦ Ὁποίου τὸ θέλημα ἐξετέλει, ἀνεδείχθη «κεφαλὴ γωνίας», δηλ. ἀκρογωνιαῖος λίθος, ἀκλόνητον καὶ αἰώνιον τῆς Ἐκκλησίας θεμέλιον, πρὸς καταισχύνην τῶν πολεμίων Του Γραμματέων καὶ Φαρισαίων.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει μας διὰ νὰ μὴ πτοούμεθα, ὅταν μᾶς περιφρονοῦν καὶ μᾶς ἀποδοκιμάζουν ἄνθρωποι ξένοι πρὸς τὸν Χριστόν. Διότι καὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχήν, ὁ πολὺς κόσμος ποὺ δὲν γνωρίζει τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ζῇ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀποδοκιμάζει καὶ περιφρονεῖ ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ ἐργάζωνται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι δὲ ἐγίνετο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου μὲ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἐπίσημοι καὶ ἀριστοκράται τῆς Ἰουδαϊκῆς κοινωνίας, αὐτὸ γίνεται καὶ σήμερον. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ θεωροῦνται «ἐπίσημοι» καὶ ἄνθρωποι τῆς «ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως», μετὰ περιφρονήσεως ὁμιλοῦν περὶ τῶν ἀνθρώπων ποὺ πιστεύουν. Ὅσοι θρησκεύουν, χαρακτηρίζονται ὡς μικροὶ καὶ καθυστερημένοι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἀξίζει κἂν νὰ γίνεται λόγος.

Ἀλλ' ἃς μὴ πτοούμεθα διὰ τοῦτο καὶ ἃς μὴ κλονιζώμεθα. Ἃς ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας, ὅτι ἀπὸ αὐτὸν τὸν δρόμον τῆς ἀποδοκιμασίας καὶ τῆς περιφρονήσεως ἐπέρασε πρῶτος ὁ ἀρχηγὸς τῆς πίστεως ἡμῶν, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρῶμεν μεγίστην τιμὴν τὸ ὅτι μᾶς περιφρονοῦν οἱ ψευδο—μεγάλοι καὶ ψευδο—ἐπίσημοι τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου, διότι πιστεύομεν εἰς τὸν Σωτῆρα Κύριον. Ἐξ ἄλλου, ἃς μὴ λησμονῶμεν, ὅτι καὶ ἂν ὁ κόσμος ὅλος μᾶς ἀποδοκιμάσῃ καὶ περιφρονήσῃ, τίποτε δὲν θὰ ζημιωθῶμεν, ἂν εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Διότι θὰ ἔχωμεν ἀμέριστον τὴν εὔνοιαν καὶ ἐκτίμησιν Αὐτοῦ, ὁ Ὁποῖος θὰ μᾶς τιμήσῃ ὡς τέκνα Του ἀγαπητὰ μὲ ἀληθινὴν καὶ αἰώνιον τιμὴν καὶ δόξαν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ' Εσωτ.
Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ. Θαυμάσιον οἰκοδομητικὸν βιβλίον, ἀριθμοῦν βίον πέντε αἰώνων καὶ 6000 ἐκδόσεις εἰς 50 γλώσσας. Μετάφρασις νέα ὑπὸ Μ. Ἀρχιμ. Μιχ. Κωνσταντινίδου. Σελίδες 478.	ἄδετος	20	10
	πανόδετος	35	12
† **Νικηφόρου Θεοτόκη.** Κυριακοδρόμια Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων, τόμοι δύο, ἔκδοσις ἐνάτη. Περιέχουν Ἑρμηνείας καὶ Ὁμιλίας εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια καὶ τοὺς ἀποστόλους ὅλου τοῦ ἔτους. Μελέτημα ὠφελιμώτατον. Βοήθημα πολύτιμον δι' ἱεροκήρυκας, διδασκάλους κλπ. Οἱ δύο τόμοι	ἄδετοι	100	36
	πανόδετοι	160	55
	δερμάτινοι	200	60

Λόγοι χρυσοῖ

ΕΧΑΘΗ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ

Μίαν πρωΐαν εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ἕνας παράξενος ἑκατομμυριοῦχος ἐκάλεσεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τοῦ εἶπε μὲ τὴν ἠρεμίαν ἐκείνην, ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς ἀμερικανούς·

«Ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ τραπέζι εἶνε μισὸ ἑκατομμύριον δολλαρίων εἰς χαρτονομίσματα τοῦ ἑνὸς δολλαρίου. Θὰ σοῦ τὰ δώσω, ἂν εἰμπορέσῃς νὰ τὰ μετρήσῃς ἓν πρὸς ἓν εἰς 24 ὥρας.

»Ἰδοὺ τὸ ὡρολόγιον κτυπᾷ ὁ ἀκριβῶς· ἄρχισε καὶ αὔριον τὸ πρωῒ θὰ ἐπανέλθω». Καὶ ἔφυγε.

Ὁ ὑπάλληλος, ἀφοῦ ἔμεινε κατάπληκτος ἐπὶ μίαν στιγμήν, παρετήρησε μὲ τὰ σπινθηροβόλα βλέμματά του τὰς δέσμας ἐκείνας τῶν χαρτονομισμάτων. Τὰς ἔπιασε μὲ σπασμωδικὰς χεῖρας καὶ γρήγορα—γρήγορα ἤρχισε νὰ μετρᾷ ἕν, δύο, δέκα, ἑκατό...... ἐτελείωσε μίαν δεσμίδα, κατόπιν ἄλλην. Μόλις ἀναπνέει. Ἆ! ἡ ἐργασία θὰ εἶνε πολὺ μακρά, ἀλλ' ἐπίσης!......

Κάθεται ἐκεῖ μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο, μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα, μὲ τὸ σῶμα ἀκίνητον· μόνον τὰ χέρια του κινοῦνται, ἐργάζονται, πηγαίνουν καὶ ἔρχονται μὲ τὴν ρυθμικὴν μονοτονίαν μιᾶς μηχανῆς· μετρᾷ.

Αἱ ὧραι περνοῦν ἀστραπιαίως, κτυπᾷ μεσημέρι· δὲν σκέπτεται καθόλου, ὅτι πεινᾷ· μετρᾷ, μετρᾷ ἀκαταπαύστως...... Ὁ ἥλιος δύει καὶ αὐτὸς μετρᾷ, μετρᾷ ἀκόμη.

Ἔγινε σκοτάδι, οἱ δρόμοι γίνονται σιωπηλοί. Καὶ αὐτὸ τὸ σπίτι ἐσκεπάσθη ἀπὸ ἡσυχία καὶ σκότος. Ἕνας ἄλλος ὑπηρέτης ἦλθε, ἄναψε μίαν λάμπαν καὶ ἔβαλε κοντά του ἕνα ποτῆρι κρασί...... δὲν εἶδε τίποτε, δὲν ἤκουσε τίποτε· μετρᾷ, μετρᾷ συνεχῶς.

Τὸ ὡρολόγιον ἐκτύπησε 12, μεσάνυκτα· μία ἢ δύο φορὰς ὁ ὕπνος ἐβάρυνε τὰ μάτια του· ἀπετίναξε τὸν ὕπνον, μετρᾷ, μετρᾷ πάντοτε.

Τὰ νεῦρά του ἀνθίστανται, οἱ μῦς τῶν χειρῶν του ἐμούδιασαν, ἡ ὅρασίς του θολώνεται, ἡ αὐγὴ κάμνει νὰ ὠχριᾷ τὸ φῶς τῆς λάμπας, δὲν βλέπει τίποτε, δὲν αἰσθάνεται τίποτε, μετρᾷ, μετρᾷ πάντοτε.

Ἐμπρός του παρουσιάζεται τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ κύριός του, ὁ ὁποῖος τὸν βλέπει μὲ ἕνα ὕφος οἴκτου. Ὁ κύριός του, ὅστις εὐθὺς ὡς ἔφθασε μὲ τὰ δύο του χέρια ἐκράτησε τὰ χέρια τοῦ ὑπαλλήλου του καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀρκεῖ· κτυπᾷ 6 ἡ ὥρα».

Ὁ δυστυχὴς δὲν εἶχε μετρήσει ἀκόμη οὔτε τὰ μισά.

Ἀνοίγει, τεντώνει τὰ μάτια του χωρὶς λάμψιν καὶ πίπτει διὰ μιᾶς νεκρός, μὲ τὸ πρόσωπον φρικτῶς ζαρωμένον.

***

Ἀνόητος ἄνθρωπος!

Ἀφῆκε τὸν ἑαυτόν του νὰ θαμβωθῇ, νὰ μεθύσῃ, νὰ γοητευθῇ ἀπὸ τὴν θέαν τοῦ χρήματος.

Καὶ χωρὶς ἄλλον ὁδηγόν, παρὰ μόνον τὸ πάθος του, ἐρρίφθη μὲ τὸ σῶμα, τὴν ψυχήν, τὸν νοῦν, τὴν θέλησιν εἰς τὴν πυρετώδη ἐκείνην ἐργασίαν· καὶ ἀντὶ ἐκείνου ποὺ ἐζήτει, εὗρε τὴν ἀπάτην, τὴν ἀπελπισίαν, τὸν θάνατον!

Τί τοῦ ἐχρειάζετο διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν τρομερὰν αὐτὴν

ἀγωνίαν τόσων ὡρῶν καὶ αὐτὸν τὸν τοσοῦτον θλιβερὸν καὶ φρικώδη θάνατον;—Ἑνὸς λεπτοῦ σκέψις καὶ αὐτὴ ἡ ἁπλῆ ἐρώτησις ὕστερα ἀπὸ τὴν παράδοξον αὐτὴν πρότασιν ποὺ τοῦ ἔγινεν: Εἶνε δυνατόν;

Ἄ! Ὑπάρχουν ὧραι, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πάθος ὡς θηρίον ἄγριον ἀναπηδᾷ πρὸς τὸ θῦμά του, τὸ περισφίγγει, τὸ σπρώχνει: Ἐμπρός, ἐμπρός! τοῦ λέγει, καὶ τὸ δυστυχὲς θῦμα, ὑποδουλωμένον, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἑαυτόν του: Εἶνε αὐτὸ καλόν; Εἶνε ὡραῖον; Εἶνε ὠφέλιμον; Εἶνε ἐπιτετραμμένον;

Ἑνὸς λεπτοῦ σκέψις πρὸ πάσης σπουδαίας ὑποθέσεως, εἶνέ τι μικρόν, ἀλλ' ἐνίοτε αὐτὸ εἶνε τὸ πᾶν.

Πόσα δάκρυα καὶ πόσαι θλίψεις εἰς τὴν ζωὴν σχεδὸν κάθε ἑνὸς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐστοίχισεν ἡ ἔλλειψις ὀλίγης σκέψεως ἐν ψυχικῇ γαλήνῃ!

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν.

ΕΥΝΙΚΗ

ἢ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

—Παρεκάλεσα τὸν Δία, παρεκάλεσα ὅλους τοὺς θεοὺς νὰ μὲ βοηθήσουν εἰς τὴν δυστυχίαν μου, ἀλλὰ δὲν ἔλαβα ποτὲ ἀπάντησιν. Οἱ θεοί, εὐτυχεῖς, ἀμέριμνοι, πάντοτε εὐχαριστημένοι, δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ δάκρυα τῶν θνητῶν. Δέχονται τοὺς στεφάνους καὶ τὰς θυσίας μας, μειδιοῦν εἰς τὰς ἑορτάς μας· ἀλλ' αἱ δυστυχίαι μας ὀλίγον τοὺς ἀπασχολοῦν.

—Διότι εἴμεθα σκλάβοι, θέλετε νὰ εἴπετε; ἀπήντησεν ὁ Φοῖβος μὲ πικρίαν. Ἄ! θὰ ἀναζητήσω τὸν Θεόν, ποὺ εἰσακούει τοὺς δούλους!

Ἐσιώπησε καὶ ἔφυγε, χωρὶς καλὰ—καλὰ νὰ ξεύρῃ ποῦ διηύθυνε τὰ βήματά του. Ἐν ἀγνοίᾳ του εὑρέθη μετ' ὀλίγον πλησίον τῆς σχολῆς τῶν μονομάχων. Ἡ περίστασις αὕτη τοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ τὸν φίλον του Ἄπιον. Ἴσως αὐτὸς νὰ εἰμποροῦσε νὰ τοῦ ὑποδείξῃ μὲ ποῖον μέσον θὰ ἐκέρδιζεν ὀλίγους σηστερτίους, διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ναῦλά του καὶ ἐπανίδῃ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του.

Ὁ δοῦλος, ποὺ ἐφύλαττε τὴν θύραν, τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἄφησε νὰ εἰσέλθῃ χωρὶς δυσκολίαν. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰ γυμνάσια, ἠκολούθησε τοὺς μονομάχους εἰς τὸν δρόμον καὶ θέτων μὲ οἰκειότητα τὸ χέρι εἰς τὸν βραχίονα τοῦ φίλου του, ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τοῦ κάμῃ μίαν ἐρώτησιν.

Μπᾶ! Ἐδῶ εἶσαι πάλιν, νέε μου σύντροφε; Διεδόθη, ὅτι μὲ μίαν βακχίδα εἶχες φύγει ἀπὸ τὴν Ρώμην.

—Ναί, πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Ρώμην, διὰ νὰ ὑπάγω εἰς Ἀθήνας. Εἰμπορεῖς νὰ μοῦ εἴπῃς πῶς θὰ μοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξοικονομήσω μερικοὺς σηστερτίους γιὰ νὰ πληρώσω τὸ ταξεῖδί μου;

Ὁ μονομάχος ἐξέσπασεν εἰς γέλωτας.

—Τί ὡραῖα ποὺ τὰ λές! Ἦσουν χθὲς εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Βάκχου· ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ βακχίς, ποὺ σὲ εἶχε στεφανώσει μὲ κληματίδας ἀμπέλου;

Ὁ Φοῖβος ἐκοκκίνισεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῆς σκηνῆς ἐκείνης.

—Δὲν ξεύρω, ἀπήντησεν.

—Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι φλέγεσαι νὰ τὴν ἐπανεύρῃς καὶ ὅτι θέλεις νὰ συμβουλευθῇς περὶ αὐτοῦ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν.

—Ἀπατᾶσαι· εἶνε ἀδελφή μου αὐτή, τὴν ὁποίαν φλέγομαι νὰ ἐπανεύρω.

—Σοῦ εἶπα, ὅτι οἱ μονομάχοι δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ἀδελφάς, καὶ σὺ πρέπει νὰ γίνῃς μονομάχος, παιδί μου.

—Ὄχι, δὲν θὰ γίνω παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον θὰ δύναμαι νὰ σώσω τὴν Εὐνίκην.

—Εἶνε ἡ τελευταία σου λέξις; Μὴ ἔρχεσαι λοιπὸν νὰ μὲ εὕρῃς πλέον, εἶπεν ὁ Ἄππιος συνοφρυούμενος.

Καὶ ἔσπρωξε τὸν Φοῖβον μὲ τόσην ὁρμήν, ὥστε ὁ νέος ἐκυλίσθη κάτω, πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν ταβέρναν διὰ νὰ πάρουν τὸ βραδυνὸν γεῦμά των.

Ὁ Φοῖβος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πάθει σχεδὸν τίποτε, ἐσηκώθη γρήγορα· ἀλλ' οὔτε κἂν ἐσκέφθη νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς μονομάχους. Γνωρίζων τὸν δρόμον τοῦ Τιβέρεως καὶ τῆς ἀποβάθρας διηυθύνθη πρὸς τὰ ἐκεῖ, χωρὶς καλὰ—καλὰ νὰ ξεύρῃ τί θὰ ἔκαμνε.

Ἐπειδὴ εἶχε μερικοὺς σηστερτίους, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ἡ κυρία μὲ τὰς ἐπιστολάς, εἶχε σκοπὸν νὰ τοὺς προσφέρῃ εἰς τὸν πρῶτον πλοίαρχον, ποὺ θὰ ἔφευγε δι' Ἀθήνας. Ἤλπιζεν, ὅτι θὰ ἐπλήρωνε τὸ περιπλέον τῶν ναύλων του, βοηθῶν τοὺς ναύτας.

Ὁ Φοῖβος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν προκυμαίαν, προσεφέρθη νὰ ἐκφορτώσῃ δωρεὰν ἕνα πλοῖον καὶ ἤρχισε τὴν ἐργασίαν. Ἐκεῖ ἔμαθεν ἀπὸ ἕνα σύντροφόν του, ὅτι τὸ ἴδιον αὐτὸ πλοῖον εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μὲ φορτίον σίτου καὶ μέλιτος, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐπέστρεφεν ἐκεῖ. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς εὐχαρίστου αὐτῆς εἰδήσεως ἐσκίρτησεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐλπίδα. Ἐὰν μόνον τοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν, ποὺ ἄφησε κενὴν κάποιος ναύτης,—διότι εἶχε μάθει, ὅτι ἕνας ἐξ αὐτῶν εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸ πλοῖον—θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα του χωρὶς ἄλλην δυσκολίαν.

Ἐπειδὴ ἔμειναν ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του, τοῦ ἔδωσαν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ τὴν ἑπομένην, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔκαμε χωρὶς παράκλησιν. Τότε εὗρῆκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ προσφερθῇ νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ναύτης διὰ τὸ προσεχὲς ταξείδιον. Ὁ κυβερνήτης τοῦ ἀπήντησεν, ὅτι θὰ ἐξήταζε τὸ πρᾶγμα· ἀλλὰ τοῦ ἀπηύθυνε μερικὰς ἐρωτήσεις περὶ τῶν φίλων του καὶ τοῦ χρόνου ποὺ ἐπέρασεν ἀφ' ὅτου εἶχεν ἐγκαταλείψει τὰς Ἀθήνας.

Αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Φοίβου ἐφάνησαν ἱκανοποιητικαί. Ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἐπιδέξιος διὰ νὰ μὴ προδώσῃ τὸ μυστικόν του. Ἀλλ' ἐὰν παρουσιάζετο ἀνάγκη, δὲν θὰ ἐδίσταζε καὶ νὰ ψευσθῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἤξευρεν ὅτι τὸ ψεῦδος εἶναι ἁμάρτημα. Οἱ θεοὶ πρὸς τοὺς ὁποίους εἶχε τόσην πολλὴν εὐλάβειαν ἦσαν, σύμφωνα μὲ ἰδέας τῶν πιστῶν των, ψεῦσται, κλέπται, φονεῖς.

Ὁ πλοίαρχος, εὑρίσκων ἐπαρκεῖς τὰς πληροφορίας, ποὺ ἔδωκεν ὁ Φοῖβος διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀντιληφθεὶς δὲ ἐξ ἄλλου ὅτι εἶνε ἱκανὸς νὰ ἐργάζεται καλά, τὸν προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μέχρι τῶν Ἀθηνῶν.

—Θὰ ἰδοῦμε, εἶπεν, ἐὰν κάνῃς διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναύτου· ἄλλως εἰμπορεῖς νὰ ἐπιστρέψῃς ἀπ' ἐκεῖ ποὺ ἦλθες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Μετὰ τὴν πρώτην εἰκοσαετίαν.

Ἡ συμπλήρωσις μιᾶς μόλις εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ ἀπαισίας μνήμης μεγάλου πολέμου εὗρηκε τὸν κόσμον καὶ πάλιν εἰς ἀνησυχίαν καὶ ἀγωνίαν ἀπὸ τὸν φόβον νέου πολέμου! Τόσον ὀλίγην ἐμπιστοσύνην ἔχουν τὰ κράτη πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἀφῆκαν πλέον κάθε πρόσχημα καὶ κάθε ὑποκριτικὴν εἰρηνιστικὴν φιλολογίαν, διὰ ν' ἀποδυθοῦν εἰς ἐξαντλητικὸν ἀνταγωνισμὸν ἐξοπλισμῶν. Ἀλλ' ὡς ὁ Ἄγγλος πολιτικὸς κ. Οὐΐστον Τσῶρτσιλ ἔλεγεν ἐσχάτως, «οὐδὲν φέρει τὸν πόλεμον πλησιέστερον ἀπὸ τὴν ἰσότητα τῶν πολεμικῶν δυνάμεων μεταξὺ τῶν Κρατῶν». Τί δὲ σημαίνει νέος πόλεμος καθώριζε πρό τινων ἡμερῶν ὁ προεδρεύων τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως κ. Μπάλτουϊν: «Ἡ μόνη ἄμυνα, ἔλεγεν, εἶναι ἡ ἐπίθεσις, ἡ ὁποία σημαίνει, ὅτι, ἐὰν θέλῃς νὰ σώσῃς τὸν ἑαυτόν σου, ὀφείλεις νὰ προλάβῃς τὸν ἐχθρόν σου φονεύων περισσοτέρας γυναῖκας καὶ παιδιά»!

Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ δύνανται οἱ λαοὶ νὰ ἀπολαύσουν ἐν εἰρήνῃ οὐδ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ τῶν πολέμων διάλειμμα, ἔγιναν τόσον συχνοὶ οἱ ἐ μ φ ύ λ ι ο ι σπαραγμοί! Οἱ λαοὶ δὲν ἑτοιμάζονται εἰς πόλεμον μόνον ἐναντίον ἀλλήλων, ἀλλὰ συγχρόνως πολεμοῦν καὶ τρώγονται μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα των. Κινδυνεύουν νὰ «ἀναλωθοῦν», διότι «δάκνουν καὶ κατεσθίουν ἀλλήλους»—κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ θείου ἀποστόλου—οἱ πολῖται ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Κράτους. Κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοιαῦται ἐσωτερικαὶ αἱματοχυσίαι κατετάραξαν τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Αὐστρίαν. Ἠπείλησαν δὲ αἱ αἱματοχυσίαι τῆς Αὐστρίας τὴν ἔκρηξιν καὶ νέου πολέμου, τὴν ἀφαντάστως τραγικωτέραν αἱματοχυσίαν καὶ καταστροφὴν τῆς γενικωτέρας ἀνθρωπίνης οἰκογενείας.

Ἰδοὺ εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ὁ κόσμος. Καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ὁμαδικῶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς εἰρήνης Χριστόν, θὰ ἐφαρμόζεται ἡ μελαγχολικὴ προφητεία: «Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν» (Ρωμ. 3. 16).

Ἡ φρίκη τῶν ἀριθμῶν.

Ἀλλ' ἐκεῖνο, ποὺ μαρτυρεῖ τὴν παραφροσύνην μὲν τῶν ἀποφασιζόντων νὰ ρίψουν τοὺς λαοὺς εἰς νέον πόλεμον, τὴν θλιβερὰν δὲ νάρκην τῶν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας δηλητηριασμένων λαῶν, εἶναι ἡ τόσον ταχεῖα λησμοσύνη τῶν νωπῶν καταστροφῶν τοῦ τελευταίου πολέμου. Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς εἰκοσαετίας, Γαλλικὴ ἐφημερὶς τὰς ὑπενθυμίζει μὲ τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς, οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ ξηρότητί των ἐκφράζουν τόσην φρίκην.

Ὁ ἀπαίσιος πόλεμος ἐστοίχισεν εἰς τὸν κόσμον 10 ἑκατομμύρια νεκρούς, 19 ἑκατομμ. τραυματίας, 10 ἑκατομμ. ἀναπήρους, 7 ἑκατομμ. αἰχμαλώτους, 9 ἑκατομμ. ὀρφανά, 5 ἑκατομμ. χήρας, 10 ἑκατομμ. πρόσφυγας! Ἐπὶ πλέον ὁ πόλεμος ἐκεῖνος ἐστοίχισε δέκα τρισεκατομμύρια φράγκα (ἤτοι 70 τρισεκατομμύρια σημερινὰς δραχμάς). Καὶ προστίθεται, ὅτι μὲ τὸ ποσὸν αὐτό, θὰ ἠμποροῦσε νὰ χαρίσῃ κανεὶς μίαν ἔπαυλιν ἐπιπλωμένην μὲ κῆπον καὶ παραρτήματα, ἀξίας 100 χιλιάδων φράγκων, εἰς ὅλας τὰς οἰκογενείας τῶν: Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Καναδᾶ, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Βελγίου, Γερμανίας καὶ Ρωσσίας καὶ νὰ κατασκευάσῃ εἰς ὅλας τὰς πόλεις τὰς ἄνω τῶν 200 000 κατοίκων, ἓν νοσοκομεῖον 125 ἑκατομμυρίων, μίαν βιβλιοθήκην 125 ἑκατομμυρίων καὶ ἕνα Πανεπιστήμιον 250 ἑκατομμυρίων.

«Οἱ λαβόντες μάχαιραν».

Ἐσημειώθη καὶ ἀνωτέρω, ὅτι ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ φρικτοῦ πολέμου ἤρχισεν ἡ θλιβερὰ «πάλη τῶν τάξεων», τὰ ἐσωτερικὰ μίση καὶ οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοί. Ἀπό τινος δὲ χρόνου αἱ δολοφονίαι θεωροῦνται πλέον «κοινὸν πολιτικὸν ἐπεισόδιον». Ἡ δὲ τελευταία δολοφονία τοῦ δυστυχοῦς αὐστριακοῦ καγκελλαρίου Δρος Ντόλφους ὑπενθυμίζει ζωηρῶς τὸν ἀπαράβατον διὰ τοὺς Χριστιανοὺς κανόνα, ποὺ προεῖπεν ὁ Κύριος: «πάντες οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται». Διότι ὁ Ντόλφους ἐλέγετο, ὅτι ἦτο θερμὸς Χριστιανὸς καὶ ἀρχηγὸς χριστιανικοῦ κόμματος. Ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ εἰς ὁποιανδήποτε ὑπηρεσίαν εὑρίσκονται, ἐκλήθησαν νὰ ἐκτελοῦν τὸ καθῆκόν των εἰρηνικῶς καὶ διὰ τῶν εἰρηνικῶν μέσων. Ἐκλήθησαν νὰ χύνουν ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὸ αἷμά των, ἐὰν δι' αὐτοῦ πρόκειται νὰ ποτισθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἔσπειραν εἰρηνικῶς, ὄχι ὅμως καὶ νὰ χύνουν αἷμα ἄλλων. Ἀλλ' ὁ Ντόλφους ὡς πολιτικὸς «ἔλαβε μάχαιραν»—πρᾶγμα ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν χριστιανικὴν ἰδιότητα—καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπέφυγε τὸ στόμα τῆς μαχαίρας. Δίδαγμα καὶ τοῦτο σπουδαῖον δι' ἐκείνους, ποὺ ποθοῦν τὴν ἐπικράτησιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν διὰ τῆς πολιτικῆς.

Γονυκλισία ἐπιστήμονος.

Καὶ ἕνα νέον δεῖγμα τῆς στροφῆς τῶν ἐπιστημόνων πρὸς τὸν Θεόν, τὴν πηγὴν τῆς σοφίας καὶ ἐπιστήμης:

Ὁ Γάλλος χημικὸς Γ. Κλὼντ, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἐργάζεται νὰ ἀνακαλύψῃ τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ παράγεται ἀνεξόδως ἠλεκτρισμὸς ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς θερμοκρασίας, ποὺ ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Προκειμένου λοιπὸν ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὰς Ἀντίλλας θαλάσσας, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐργασίας του ταύτας μὲ ἕνα «πλωτὸν ἐργοστάσιον», ἐθεώρησε καθῆκον νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ κατὰ τρόπον δημοσιώτερον. Προσεκάλεσεν ἱερέα, ὁ ὁποῖος ηὐλόγησε τὸ πλοῖον, ποὺ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς πλωτὸν ἐργοστάσιον. Ἔπειτα δὲ ὁ Κλὼντ, προσεφώνησεν ὡς ἑξῆς τοὺς παρισταμένους συνεργάτας του:

«Δὲν γνωρίζω ποῖα εἶνε τὰ αἰσθήματά σας. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, καθ' ἣν στιγμὴν ἑτοιμάζομαι ν' ἀναχωρήσω δι' ἕνα ἔργον δύσκολον, αἰσθάνομαι πολὺ βαθύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν πόσον ὀλίγον βαρύνει ἡ ἐπιστήμη, διὰ τὴν ὁποίαν ἐναβρυνόμεθα, πρὸ τόσων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπερτεροῦν αὐτῆς· αἱ δὲν νομίζω τοὐναντίον, ὅτι μειώνω τὴν ταλαίπωρον ἀξιοπρέπειαν τοῦ δισεκατομμυριοστοῦ κόκκου τῆς ἄμμου ποὺ εἶμαι ἐντὸς τοῦ ἀπεράντου σύμπαντος, κλίνων τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς Ἀνωτάτης Θελήσεως καὶ ἐπικαλούμενος τὴν προστασίαν της».

Μίαν σφαῖραν!

Εἰς τὴν χώραν μας, παρ' ὅλας τὰς ἀπειλὰς τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν περὶ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, εἶναι εὐτύχημα, ὅτι ἐπὶ ἔτη τώρα δὲν εὑρέθημεν ἐνώπιον τοιαύτης τινὸς φρίκης. Ἐν τούτοις δὲν λείπει τὸ αἷμα!

Τὸ αἷμα τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν λεγομένων «δραμάτων τιμῆς», μὲ τὰ ὁποῖα σύζυγοι, ἀδελφοί, συγγενεῖς ἐκδικοῦνται τὴν καταπαιχθεῖσαν τιμήν των. Ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὴν ἄλλην ἐγκληματικήν των ἐνοχήν, οἱ δρᾶσται τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν ἀποδεικνύονται καὶ ἀξιοθρηνήτως ἀσυνεπεῖς καὶ ἀνακόλουθοι. Διότι ἀφίνουν τὴν γυναῖκα ἀβοήθητον, διὰ νὰ παρασύρεται καὶ νὰ ὑποκύπτῃ εἰς κάθε ἀπαίτησιν τῆς ἐποχῆς, ἡ ὁποία καταστρέφει τὸ αἴσθημα τῆς αἰδοῦς καὶ ἐντροπῆς, καλλιεργεῖ δὲ τὴν ἀνηθικότητα καὶ ἀτιμίαν. Πολλάκις σπρώχνουν αὐτοὶ καὶ ἀναγκάζουν τὴν γυναῖκα νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτάς, διὰ νὰ μὴ φαίνεται «καθυστερημένη». Τὴν ἀναγκάζουν νὰ φορῇ τὸ ἔνδυμα ποὺ τὴν ἀφίνει ἡμίγυμνον, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὰ μικτὰ λουτρά, νὰ μὴ λείπῃ ἀπὸ τὰ αἰσχρὰ θέατρα καὶ τοὺς κινηματογράφους, ὅπου θὰ ἀκούσῃ καὶ θὰ διδαχθῇ πολυειδῶς πᾶν ὅ,τι διαφθείρει τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς, ἀνατρέπει τὸν γάμον, χλευάζει τὴν ἠθικήν. Τὴν ἀναγκάζουν νὰ συναναστρέφεται εἰς τὰ κοσμικὰ κέντρα, εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰς διασκεδάσεις, πάντα ὅστις θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ κρημνίσῃ ὅ,τι ἠθικὸν ὑπάρχει εἰς τὴν ψυχήν της. Καὶ ὅταν τοῦτο κρημνισθῇ, ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐγκληματικῆς συνενοχῆς τοῦ ἀνδρός, τότε ὁ ἄνδρας χαρίζει εἰς τὴν γυναῖκα μίαν σφαῖραν!

Ἂν αὐτὸ εἶναι λογικὴ καὶ φρόνησις, τότε τί εἶναι παραλογισμὸς καὶ ἀφροσύνη;

Καὶ ἄλλη πληγή.

Μία ἀπὸ τὰς ἀπαραιτήτους ἐρωτήσεις, ποὺ ἀπευθύνονται κατὰ τὴν πρώτην σύναψιν γνωριμίας εἰς τοὺς κοσμικοὺς κύκλους, εἶναι καὶ αὐτή: «παίζετε χαρτιά;» Καὶ διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ...... «καθυστερημένος»(!) ὁ ἐρωτώμενος, ἢ ἡ ἐρωτωμένη, ἔχει φροντίσει νὰ μάθῃ καὶ νὰ παίζῃ χαρτιά, ἀφοῦ θεωρεῖται πλέον προσὸν καὶ ἡ χαρτοπαιξία.

Ἀλλ' εἶναι γνωστόν, ὅτι ἀπὸ τὴν διασκεδαστικὴν δῆθεν χαρτοπαιξίαν τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῶν φιλικῶν συγκεντρώσεων ἕως τὴν ἐκ πάθους χαρτοπαιξίαν, ἡ ἀπόστασις εἶναι μικρά, καὶ ταύτην ἐκμηδενίζει ὁ χρόνος καὶ ἡ συνήθεια. Τὸ δὲ πάθος θὰ ὁδηγήσῃ φυσικὰ εἰς τὰ χαρτοπαικτικὰ κέντρα, εἰς τὰ καζῖνα, ὅπου ὅλοι πηγαίνουν νὰ κερδίσουν καὶ ὅλοι εὑρίσκονται κατόπιν «χαμένοι». Πολλάκις ὅμως τὸ «χάσιμο» αὐτὸ καταλήγει εἰς δράματα: εἰς καταχρήσεις, εἰς οἰκογενειακὰς τραγῳδίας, ἢ καὶ εἰς αὐτοκτονίας, ὅπως ἡ τοῦ γνωστοῦ ἀθηναίου δικηγόρου, ποὺ ἔλαβε χώραν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Διότι δὲν εἶναι ὅλοι ἑκατομμυριοῦχοι, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ ἑκατομμύρια γεμίζουν τὸν καιάδαν τῆς χαρτοπαιξίας.

Τοιαῦτα, λοιπόν, προσόντα ἀπαιτεῖ ἡ προκομμένη κοινωνία μας. Προσόντα, ποὺ δημιουργοῦν θύματα.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.